

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης 6/2021
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(ΣΤ΄ ΤΜΗΜΑ)
Συνεδρίαση της 20ης Ιανουαρίου 2021

(με τη χρήση τεχνολογικών μέσων σύμφωνα με τις υπ' αριθμ. 10/2021 και 24/2021 αποφάσεις του Προέδρου ΝΣΚ)

Σύνθεση :

Πρόεδρος : Γεώργιος Κανελλόπουλος, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Μέλη : Ασημίνα Ροδοκάλη, Βασιλική Τύρου, Ευαγγελία Σκαλτσά, Ευσταθία Τσαούση, Διονύσιος Χειμώνας, Βασίλειος Κορκίζογλου, Χαράλαμπος Μπρισκόλας, Νικόλαος Καραγιώργης, Αναστασία Ζαφειριάδου, Περικλής Αγγέλου, Αντώνης Παπαγεωργίου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια : Αγγελική Βερροπούλου, Πάρεδρος ΝΣΚ.

Αριθμός ερωτήματος : Το με αριθμό πρωτ. 11846/Δ1/4235/13.7.2020 έγγραφο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Διεύθυνσης Υποστήριξης Ανθρώπινου Δυναμικού και Υπηρεσιών (Τμήματος II).

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται: α) Εάν κατ' εφαρμογή του άρθρου 44 παράγραφος 2 του ν. 3918/2011 (Α' 31) είναι δυνατή η μεταφορά της Σ.Γ. στο ν.π.δ.δ. με την επωνυμία «Κέντρο Εκπαιδεύσεως και Αποκαταστάσεως Τυφλών» στον κλάδο κατώτερης κατηγορίας ΥΕ Πλυντριών, καθώς δεν κατέχει το προσόν του κλάδου ΔΕ επιμελητών στον οποίο ανήκε ως εργαζόμενη με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου στο ήδη

καταργηθέν Ίδρυμα με την επωνυμία «Ίδρυμα Προστασίας Τυφλών Βορείου Ελλάδος-Σχολή Τυφλών Ο Ήλιος» και β) Εάν είναι δυνατή η επανεξέταση των μισθών υπερημερίας που έχουν επιδικαστεί στη Σ.Γ. με αμετάκλητη απόφαση του Εφετείου Θεσσαλονίκης βάσει των αποδοχών της κατηγορίας στην οποία ανήκε.

Ιστορικό

1. Από το ερώτημα της υπηρεσίας και τα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν προκύπτει το ιστορικό της πρόσληψης κατά το 1985 με σχέση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου της Σ.Γ. στο τέως Ίδρυμα Προστασίας Τυφλών Βορείου Ελλάδος «Ο ΗΛΙΟΣ», το οποίο μεταγενέστερα συγχωνεύθηκε βάσει του άρθρου 44 παρ. 2 ν. 3918/2011 στο ν.π.δ.δ. με την επωνυμία «Κέντρο Εκπαιδύσεως και Αποκαταστάσεως Τυφλών» (Κ.Ε.Α.Τ.), της κατοχής από αυτήν από το 1987 της θέσης της επιμελήτριας στο εν λόγω Ίδρυμα, της καταγγελίας της σχέσης εργασίας και της απόλυσής της το 2008 χωρίς την καταβολή αποζημίωσης για υπεξαίρεση ιδιαίτερα μεγάλης αξίας, της αμετάκλητης αθώωσής της το 2013 με απόφαση του Πενταμελούς Εφετείου Θεσσαλονίκης και της αμετάκλητης κατόπιν αγωγής της κατά του ΚΕΑΤ επιδίκασης, με αποφάσεις του Μονομελούς Πρωτοδικείου και του Εφετείου Θεσσαλονίκης, μισθών υπερημερίας βάσει των αποδοχών της επιμελήτριας κατηγορίας ΔΕ για τον μετά την κοινοποίηση της αθωωτικής ποινικής απόφασης χρόνο, συνεπεία της άρνησης του ΚΕΑΤ, είτε να της καταβάλει τη νόμιμη αποζημίωση απόλυσής, είτε να αποδεχθεί την πραγματική και προσήκουσα προσφορά εργασίας της, πράγμα που κατέστησε άκυρη την καταγγελία και επέφερε την αναβίωση της εργασιακής της σχέσης. Στη συνέχεια η ερωτώσα υπηρεσία αναφέρεται στη διάταξη του άρθρου 44 παρ. 2 ν. 3918/2011, που παρατίθεται κατωτέρω στην οικεία θέση, σχετικά με τη μεταφορά του προσωπικού του ως άνω τ. Ιδρύματος στο ΚΕΑΤ, στην απόφαση του ΔΣ του τελευταίου για τη μεταφορά της Σ.Γ. σε θέση κατηγορίας ΥΕ Πλυντριών καθόσον δε διαθέτει τα τυπικά προσόντα της κατηγορίας ΔΕ Επιμελητών, καθώς και στην έγγραφη αποδοχή της Σ.Γ. για την ένταξή της στην ανωτέρω κατηγορία (σχετική η αριθ. πρωτ. 2641/1.11.2019 αίτηση της ενδιαφερόμενης). Κατόπιν των ανωτέρω η ερωτώσα Υπηρεσία υπέβαλε τα εν αρχή ερωτήματα.

Νομοθετικό Πλαίσιο

2. Στο άρθρο 95 παρ. 5 του Συντάγματος και στο άρθρο 1 του εκτελεστικού νόμου 3068/2002 (Α' 274) «Συμμόρφωση της Διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις ...», ορίζονται τα εξής:

ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Άρθρο 95

«5. Η διοίκηση έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις. Η παράβαση της υποχρέωσης αυτής γεννά ευθύνη για κάθε αρμόδιο όργανο, όπως νόμος ορίζει. Νόμος ορίζει τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της διοίκησης.»

ν. 3068/2002

«Άρθρο 1

Το Δημόσιο, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου έχουν υποχρέωση να συμμορφώνονται χωρίς καθυστέρηση προς τις δικαστικές αποφάσεις και να προβαίνουν σε όλες τις ενέργειες που επιβάλλονται για την εκπλήρωση της υποχρέωσης αυτής και για την εκτέλεση των αποφάσεων. Δικαστικές αποφάσεις κατά την έννοια του προηγούμενου εδαφίου είναι όλες οι αποφάσεις των διοικητικών, πολιτικών, ποινικών και ειδικών δικαστηρίων που παράγουν υποχρέωση συμμόρφωσης ή είναι εκτελεστές κατά τις οικείες δικονομικές διατάξεις και τους όρους που κάθε απόφαση τάσσει.»

3. Στα άρθρα 321, 322 παρ. 1, 324 και 331 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (ΚΠολΔ) ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«Άρθρο 321. Όσες οριστικές αποφάσεις των πολιτικών δικαστηρίων δεν μπορούν να προσβληθούν με ανακοπή ερημοδικίας και έφεση είναι τελεσίδικες και αποτελούν δεδικασμένο.»

«Άρθρο 322. 1. Το δεδικασμένο εκτείνεται στο ουσιαστικό ζήτημα που κρίθηκε, αν η απόφαση έκρινε οριστικά για μια έννομη σχέση που έχει προβληθεί με αγωγή ... »

«Άρθρο 324. Δεδικασμένο υπάρχει μεταξύ των ίδιων προσώπων με την ίδια ιδιότητα μόνο για το δικαίωμα που κρίθηκε και εφόσον πρόκειται για το ίδιο αντικείμενο και την ίδια ιστορική και νομική αιτία.»

«Άρθρο 331. Το δεδικασμένο εκτείνεται και στα ζητήματα που κρίθηκαν παρεμπιπτόντως και αποτελούν αναγκαία προϋπόθεση του κύριου ζητήματος,

αν το δικαστήριο ήταν καθ' ύλην αρμόδιο να αποφασίσει για τα παρεμπόπτοντα αυτά ζητήματα.»

4. Στο άρθρο 44 παράγραφος 2 του ν. 3918/2011 (ΦΕΚ Α' 31) προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«Το ίδρυμα με την επωνυμία "Ίδρυμα Προστασίας Τυφλών Βορείου Ελλάδος - Σχολή Τυφλών Ο Ήλιος", το οποίο συστάθηκε με το β.δ. 48/1973 (ΦΕΚ 14 Α'), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το π.δ. 307/1989 (ΦΕΚ 144 Α') καταργείται ως αυτοτελές νομικό πρόσωπο και συγχωνεύεται με το Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών που συστάθηκε με το π.δ. 265/1979 (ΦΕΚ 74 Α') και θα λειτουργεί ως Περιφερειακή Υπηρεσία, Διεύθυνση Κ.Ε.Α.Τ. Θεσσαλονίκης. Οι υπηρεσίες και οι αρμοδιότητες αυτού μεταφέρονται και ασκούνται από το Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών.

Το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου του ιδρύματος "Ίδρυμα Προστασίας Τυφλών Βορείου Ελλάδος - Σχολή Τυφλών Ο Ήλιος", μεταφέρεται μετά από επιλογή στο Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών, καταλαμβάνει μετά από αίτηση του κενές οργανικές θέσεις μόνιμου προσωπικού ή αορίστου χρόνου ή σε προσωρινές και προσωποπαγείς θέσεις ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, οι οποίες καταργούνται με την, για οποιονδήποτε λόγο, αποχώρηση των υπαλλήλων αυτών από την Υπηρεσία. Το μεταφερόμενο και εντασσόμενο προσωπικό κατατάσσεται σε μισθολογικά κλιμάκια, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3205/2003. Ο χρόνος υπηρεσίας που διανύθηκε στο φορέα από τον οποίο προέρχεται λαμβάνεται υπόψη για τη μισθολογική του εξέλιξη και θα κατατάσσεται στο ανάλογο μισθολογικό κλιμάκιο. Το μεταφερόμενο και εντασσόμενο μόνιμο και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικό κατατάσσεται σε μισθολογικά κλιμάκια της οικείας κατηγορίας, ανάλογα με τα τυπικά του προσόντα και το συνολικό χρόνο υπηρεσίας και λαμβάνει τις αποδοχές της υπηρεσίας υποδοχής ...

Η επιλογή του προσωπικού που θα ενταχθεί στο Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών γίνεται με αίτηση του προσωπικού, η οποία υποβάλλεται στο Κ.Ε.Α.Τ. εντός ενός μηνός από τη δημοσίευση του παρόντος και ύστερα από πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου του Κ.Ε.Α.Τ., που λειτουργεί για τη συγκεκριμένη περίπτωση ως υπηρεσιακό συμβούλιο και το

οποίο λαμβάνει υπόψη και συνεκτιμά τα ακόλουθα κριτήρια: α) τυπικά και ουσιαστικά προσόντα, β) εμπειρία, γ) εκπαίδευση, μετεκπαίδευση, μεταπτυχιακοί τίτλοι σπουδών, δ) υπηρεσιακή απόδοση, ε) πειθαρχικά παραπτώματα - ποινές, στ) υπηρεσιακές ανάγκες για την οργάνωση και λειτουργία του παραρτήματος. Για όλες τις περιπτώσεις αυτοδίκαιης μεταφοράς προσωπικού του καταργούμενου φορέα, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, η οποία δημοσιεύεται σε περίληψη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

...»

Ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει του νομικού πλαισίου στο οποίο εντάσσονται και του σκοπού που εξυπηρετούν καθώς και των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη του Τμήματος, συνάγονται τα ακόλουθα:

Επί του πρώτου ερωτήματος.

5. Επιβάλλεται κατ' αρχάς η διαπίστωση ότι είναι εριστό το ζήτημα, αν το δεδικασμένο της επιδίκασης υπέρ της Σ.Γ. μισθών υπερημερίας βάσει των αποδοχών της κατηγορίας ΔΕ για τον μετά την κοινοποίηση της αθωωτικής ποινικής απόφασης χρόνο, εκτείνεται και καταλαμβάνει όχι μόνο την αναβιώσασα έννομη σχέση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου της ενάγουσας με το καθ' ού, αλλά και την κατηγορία ΔΕ, στην οποία είχε ενταχθεί και εν τοις πράγμασι απασχολούνταν μέχρι την απόλυσή της, χωρίς όμως να κατέχει τα τυπικά προσόντα της εν λόγω κατηγορίας. Τούτο δε προκειμένου να κριθεί, αν κατά τη μεταφορά της στο ΚΕΑΤ πρέπει να καταταγεί στην κατηγορία ΔΕ, παρά τις αντίθετες ρυθμίσεις του άρθρου 44 παρ. 2 ν. 3918/2011 σχετικά με την έλλειψη συνδρομής στο πρόσωπό της των προϋποθέσεων κατάταξης στην εν λόγω κατηγορία βάσει των τυπικών της προσόντων. Από την άλλη πλευρά είναι σαφές, ότι συνέπεια και εκδήλωση της αρχής της αυτονομίας της ιδιωτικής βούλησης αποτελεί η μεταγενέστερη διάθεση του δικαιώματος που αναγνωρίστηκε με δύναμη δεδικασμένου. Πράγματι, της εκ του δεδικασμένου δεσμευτικότητας τελείως διαφορετικό είναι το ζήτημα, εάν επιτρέπεται παραίτηση από το δικαίωμα που επιδικάσθηκε τελεσιδίκως. Τούτο δε, διότι το δεδικασμένο δεν αλλάζει ούτε τη φύση, ούτε τη

νομική θεμελίωση, ούτε τις προϋποθέσεις διάθεσης του δικαιώματος που αναγνωρίστηκε. Συνεπώς, παρά το δεδικασμένο, η παραίτηση από το δικαίωμα αυτό είναι κατά κανόνα ελεύθερη, εκτός αν πρόκειται για δικαίωμα που ενδιαφέρει τη δημόσια τάξη (βλ. «Το Δεδικασμένο» Διονύσιος Κονδύλης εκδ. Α. Σάκκουλα 2007 σελ.279 επ.). Εν προκειμένω η Σ.Γ., νομίμως, βάσει της αρχής της αυτονομίας της ιδιωτικής βουλήσεως, αλλά και της συνταγματικώς κατοχυρωμένης οικονομικής ελευθερίας (Σ., άρθρο 5 παρ.1) δήλωσε ότι δέχεται να ενταχθεί σε θέση ΥΕ πλυντριών, αφού τούτο όχι μόνον δεν απαγορεύεται από το νόμο, ούτε αντιβαίνει στα χρηστά ήθη, αλλά αντιθέτως συνάδει με το νόμο, δεδομένου ότι για την ένταξη σε θέση ΔΕ επιμελήτριας απαιτείται τυπικό προσόν που δεν κατέχει η ίδια.

Κατά συνέπεια είναι δυνατή η κατάταξη της Σ.Γ. στην κατηγορία ΥΕ, χωρίς να χρειάζεται να εξεταστεί, αν η εν λόγω κατάταξη εμπίπτει ή όχι στα όρια της δεσμευτικότητας του δεδικασμένου της επιδίκασης υπέρ αυτής μισθών υπερημερίας.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

6. Η εκ του άρθρου 95 παρ. 5 του Συντάγματος και του άρθρου 1 του ν. 3068/2002 υποχρέωση συμμόρφωσης ανακύπτει για τη διάδικο διοίκηση ανάλογα με το περιεχόμενο της μετά δυνάμει δεδικασμένου τέμνουσας οριστικώς τη διαφορά τελεσίδικης απόφασης. Περαιτέρω, από το συνδυασμό των διατάξεων του άρθρου 1 του ν. 3068/2002 και του άρθρου 19 ν. 1715/1951 που ορίζει ότι μόνο οι αμετάκλητες αποφάσεις εκτελούνται σε βάρος του Δημοσίου -και η οποία, καταλαμβάνει στο πεδίο της και τα ν.π.δ.δ., ΑΠ Συμβ 20/2016-, παρέπεται ότι, ως αποφάσεις πολιτικών δικαστηρίων που, σύμφωνα με το άρθρο 1 ν. 3068/2002 είναι «εκτελεστές κατά τις οικείες δικονομικές διατάξεις» σε βάρος του Δημοσίου και των ν.π.δ.δ., νοούνται οι αμετάκλητες αποφάσεις (ΑΠ Συμβ 17/2015, ΑΠ Συμβ 20/2016, Γν.ΝΣΚ 85/2020). Άρα η Διοίκηση δεν μπορεί να αρνηθεί, αλλά αντιθέτως οφείλει να εκπληρώσει χρηματική ενοχική της υποχρέωση, για την ύπαρξη της οποίας υφίσταται δεδικασμένο που επιβεβαιώθηκε με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, εντός των ορίων των κριθέντων και λαμβανομένου υπόψη του κρίσιμου χρόνου που προσδιορίζει την έκταση του δεδικασμένου.

Επομένως, δεν είναι δυνατή η επανεξέταση της αμετακλήτως μετά δυνάμει δεδικασμένου αναγνωρισθείσας εν προκειμένω υποχρέωσης του ΚΕΑΤ να

καταβάλει στην ενάγουσα μισθούς υπερημερίας βάσει των αποδοχών της κατηγορίας ΔΕ, μέσα στα χρονικά όρια της αναγνωρισθείσας μετά δυνάμειως δεδिकाσμένου αξίωσής της.

Απάντηση

7. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, στα υποβληθέντα ερωτήματα το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Στ' Τμήμα) γνωμοδότησε ομόφωνα ως ακολούθως :

α) Είναι δυνατή η μεταφορά της Σ.Γ. στο ν.π.δ.δ. με την επωνυμία «Κέντρο Εκπαιδεύσεως και Αποκαταστάσεως Τυφλών» στον κλάδο κατώτερης κατηγορίας ΥΕ Πλυντριών, λόγω του ότι δεν κατέχει το τυπικό προσόν του κλάδου ΔΕ επιμελητών στον οποίο ανήκε ως εργαζόμενη με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου στο ήδη καταργηθέν Ίδρυμα με την επωνυμία «Ίδρυμα Προστασίας Τυφλών Βορείου Ελλάδος-Σχολή Τυφλών Ο Ήλιος».

β) Δεν είναι δυνατή η επανεξέταση των μισθών υπερημερίας που έχουν επιδικαστεί στη Σ.Γ. με αμετάκλητη απόφαση του Εφετείου Θεσσαλονίκης.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 10.2.2021

Ο Πρόεδρος του Στ' Τμήματος

Γεώργιος Κανελλόπουλος

Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Η εισηγήτρια

Αγγελική Βερροπούλου

Πάρεδρος ΝΣΚ